

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
ZESPÓŁ REALIZACJI
BADAŃ

29-35-69, 628-37-04
21-07-57, 628-90-17

UL. ŻURAWIA 4A, SKR.PT.24
00-503 W A R S Z A W A
TELEFAX: 29-40-89

BS/93/81/94

PRZED WYBORAMI SAMORZĄDOWYMI

Komunikat z badań

WARSZAWA, MAJ '94

WYBÓR WYBORCÓW SAMORZĄDOWYCH

Wybory samorządowe

UWAGA: Przedruk materiałów CBOS w całości lub w części oraz wykorzystanie danych empirycznych jest dozwolone wyłącznie z podaniem źródła.

Zbliżają się wybory samorządowe. W związku z tym pojawiają się pytania, czy powielą one układ polityczny z wyborów parlamentarnych, czy partie polityczne odegrają w nich dominującą czy też, tak jak w roku 1990, marginalną rolę. Przypomnijmy, że wówczas nie było większości z obecnych ugrupowań politycznych lub ich znaczenie było niewielkie. Niewykluczone jednak, że obecnie wyborcy będą również preferowali organizacje apolityczne. Z drugiej strony, partie polityczne - w odróżnieniu od lokalnych komitetów - mają możliwość prowadzenia kampanii w skali całego kraju, co pozwala im dotrzeć do dużej liczby odbiorców i znacznie zwiększa ich siłę propagandową.

W sondażach przedwyborczych¹ nie uzyskamy odpowiedzi na te pytania, bowiem w każdej gminie będą brały udział inne organizacje, a pod nazwą lokalnych komitetów wyborczych będą się często kryły znane partie polityczne. Nie ma więc sposobu przedstawienia respondentom wspólnej listy wyborczej. Dodatkowo - w gminach jednomandatowych wielu znanych, lokalnych działaczy może nie odczuwać potrzeby umieszczenia przy swoim nazwisku nazwy partii, do której należą. Tak było przed czterema laty i nic nie wskazuje na to, by obecnie miało być inaczej. Utrudni to nawet oszacowanie faktycznych wpływów poszczególnych partii po wyborach.

---

¹ Badanie "Co o tym myślisz?" przeprowadzono w dniach 7-10 maja '94 na 1219-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Badanie "Aktualne problemy i wydarzenia" (49) zrealizowano w dniach 19-23 maja '94 na 1209-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Pogłębione analizy oparto na wynikach badania "Co o tym myślisz?".

Pamiętając o tych zastrzeżeniach w niniejszym opracowaniu przedstawimy:

▶ Szacowaną frekwencję wyborczą.

▶ Preferencje wyborcze społeczeństwa dotyczące partii politycznych i tych związków zawodowych, które zwykle samodzielnie biorą udział w wyborach - przy założeniu, że w danej gminie startują wyłącznie partie polityczne, ich koalicje oraz związki zawodowe. Jest to więc w pewnym sensie ocenianie maksymalnych wpływów partii politycznych.

▶ Wynik badania preferencji partyjnych skorygowany o preferencje dotyczące "abstrakcyjnego", nie związanego z partiami politycznymi, komitetu wyborczego. Są to więc szanse wyborcze partii bliższe rzeczywistości. Trudno jednak powiedzieć, czy są one właściwie ocenione, zależy to od tego, czy większość lokalnych komitetów wyborczych zdobędzie większą czy też mniejszą popularność niż komitet "abstrakcyjny".

▶ Podatność poszczególnych partii na utratę głosów na rzecz "bezpartyjnego" komitetu, mierzona odsetkiem preferencji respondentów przeniesionych z danej partii na ten komitet.

▶ Skłonność do poparcia w wyborach obecnych władz gminnych.

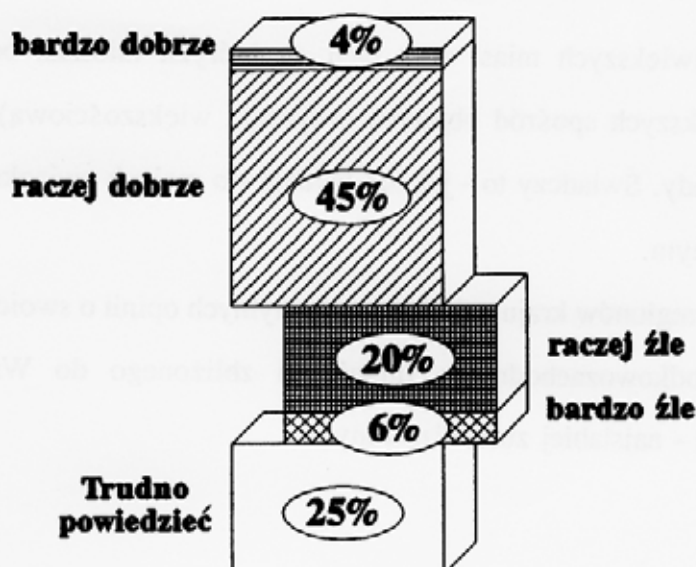
▶ Skłonność do głosowania na tych samych ludzi, co przed czterema laty.

Badano także problemy nie związane bezpośrednio z wyborami, takie jak ocena pracy dotychczasowych władz gminy i znaczenie ich składu dla mieszkańców gminy.

Ocena pracy ustępującej rady

Od dawna władze lokalne są najlepiej ocenianymi instytucjami władzy w kraju. W kwietniowym sondażu pozytywnie oceniło ich działalność 57% ankietowanych. W pierwszej dekadzie maja badano ocenę pracy rad gminnych. One także uzyskały zdecydowaną przewagę ocen pozytywnych nad negatywnymi, choć więcej osób niż w przypadku oceny władz lokalnych nie miało wyrobionego zdania. Oznacza to, że mieszkańcom łatwiej jest wypowiedzieć się o działalności władz lokalnych jako całości niż o jednej z jej części - radach gminnych.

RYS. 1. CZY UWAŻA PAN(I), ŻE RADA GMINY/MIASTA PRACOWAŁA:

W badaniu przeprowadzonym w drugiej połowie maja pracę rad bardzo dobrze i dobrze oceniło 45% badanych, raczej źle i bardzo źle - 29%.

Najlepiej o radach gminnych wypowiadali się prywatni przedsiębiorcy² i osoby zadowolone z własnych warunków materialnych.

Interesujące jest zróżnicowanie opinii w zależności od wielkości miejscowości³, w której respondent mieszka. Najwięcej pozytywnych i najmniej negatywnych ocen pracy rad wyrazili mieszkańcy wsi. Jest to związane z faktem, iż są to środowiska dobrze zintegrowane, w których łatwiej jest mieszkańcom wybrać odpowiednich radnych. Różnice w opiniach ankietowanych z miast nie są zbyt klarowne. Najbardziej aprobowali pracę rad mieszkańcy miast od 41 do 100 tys. ludności, a więc najmniejszych spośród tych, w których obowiązuje ordynacja proporcjonalna. Najwięcej negatywnych ocen wyrazili mieszkańcy miasteczek (do 20 tys. ludności), co ma związek z faktem, że spośród całej ludności miast oni najczęściej mieli wyrobioną opinię o pracy rady.

² Z powodu małej liczebności tej grupy pomiar ich opinii jest obarczony wysokim prawdopodobieństwem popełnienia błędu.

³ Por. tabele aneksowe.

Mieszkańcom największych miast oraz tych, w których mieszka od 21 do 40 tys. ludności (a więc największych spośród objętych ordynacją większościową) najtrudniej było ocenić działalność ich rady. Świadczy to - jak się wydaje - o małych związkach mieszkańców z ich samorządem gminnym.

Spośród różnych regionów kraju najczęściej przychylnych opinii o swoich radach wyrazili mieszkańcy regionu środkowozachodniego (granicami zbliżonego do Wielkopolski) oraz województw wschodnich - najslabiej zurbanizowanych.

Ranga wyborów samorządowych

W okresie poprzedzającym wybory samorządowe pojawiły się propozycje zmiany ich terminu - przelożenia na rok przyszły. Wspominano też o możliwości przyspieszenia wyborów parlamentarnych i prezydenckich. Spośród tych propozycji zdecydowanie najczęściej zwolenników zyskuje pomysł przyspieszenia wyborów prezydenckich (43%). Wydaje się, iż jest to jeden z przejawów ogólnego zniecierpliwienia obecną prezydenturą w polskim społeczeństwie. Pozostałe koncepcje zmiany kalendarza wyborczego wzbudzają więcej sprzeciwu niż aprobaty. Zwraca uwagę fakt, że dla niemal połowy ankietowanych pomysł opóźnienia wyborów samorządowych jest obojętny. Można więc stwierdzić, iż dla mieszkańców naszego kraju nie są one tak ważne, jak wybory władz centralnych, jako że samorzady mają jedynie lokalny zasięg oraz znacznie mniejszy zakres kompetencji niż władze centralne.

Tabela 1

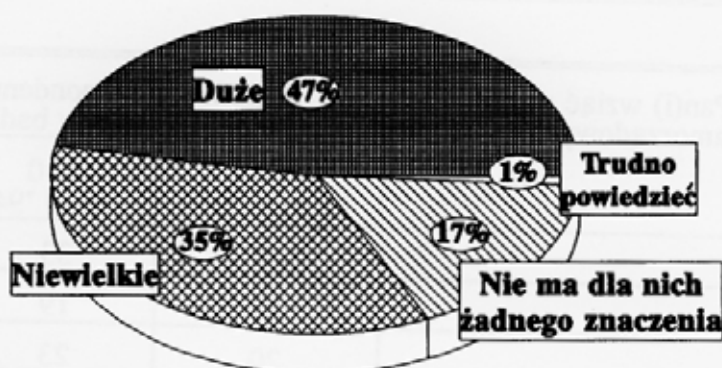
w procentach

Proponowane zmiany kalendarza wyborczego	Ocena propozycji przełożenia terminu wyborów			
	Aprobata	Dezaprobata	Obojętność	Trudno powiedzieć
Przełożenie wyborów samorządowych na przyszły rok	12	36	45	7
Przyspieszenie wyborów prezydenckich - jeszcze w tym roku	43	22	29	7
Przyspieszenie wyborów parlamentarnych - jeszcze w tym roku	22	41	30	7

O randze zbliżających się wyborów może decydować również przekonanie, że skład personalny wybieranego organu ma duże znaczenie dla mieszkańców. Jeśli chodzi o rady gminne uważa tak 47% ankietowanych (w drugiej połowie maja - 50%). Część tych wypowiedzi to zapewne deklaracje na wyrost, bowiem 36% respondentów twierdzących, że skład rady ma duże znaczenie dla mieszkańców przyjąłoby z obojętnością ewentualne opóźnienie wyborów o rok.

CBOS

RYS. 2. CZY TO, JAKI JEST SKŁAD TUTEJSZEJ RADY GMINY/MIASTA MA DLA MIESZKAŃCÓW GMINY ZNACZENIE:

Najczęściej dużą wagę do składu rady przywiązują mieszkańcy miast najmniejszych i największych, regionu środkowozachodniego, osoby z wyższym wykształceniem, pracownicy umysłowi niższego szczebla, rolnicy i prywatni przedsiębiorcy, respondenci zadowoleni z własnych warunków materialnych, o lewicowych poglądach politycznych i okazjonalnie biorący udział w praktykach religijnych.

Frekwencja wyborcza

Frekwencja w wyborach 1990 roku wynosiła 42%. Obecnie co trzeci ankietowany twierdzi, że na pewno weźmie udział w zbliżających się wyborach samorządowych. Dalszych 19% mówi, że chyba tak uczyni. Na podstawie tych deklaracji szacujemy faktyczną frekwencję na 41% (w lutym było to 43%). Sondaż przeprowadzono w terminie dość odległym od wyborów, a zatem frekwencja może jeszcze ulec zmianom.

Tabela 2

w procentach

Zbliża się termin wyborów do samorządowych rad gminnych, dzielnicowych i miejskich. Czy Pana(ią) wybory te:	Odpowiedzi respondentów według terminów badań		
	11-15 lutego '94	7-10 maja '94	19-23 maja '94
- bardzo interesują	11	11	11
- raczej interesują	39	39	37
- raczej nie interesują	32	28	27
- zupełnie nie interesują	19	23	25

Tabela 3

w procentach

Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w wyborach samorządowych?	Odpowiedzi respondentów według terminów badań		
	11-15 lutego '94	7-10 maja '94	19-23 maja '94
Na pewno tak	33	33	34
Chyba tak	23	19	20
Nie wiem	20	23	20
Chyba nie	12	8	8
Na pewno nie	14	16	18
Szacowana frekwencja	43	41	41

Preferencje wyborcze

Respondentom, którzy zamierzają wziąć udział w wyborach przedstawiono listę ugrupowań politycznych i spytano, na przedstawicieli której z nich najchętniej oddaliby głos.

W pierwszej dekadzie maja największe poparcie uzyskiwały partie koalicji rządowej - PSL (16%) i SLD (15%). Kolejne miejsca zajęły Unia Wolności (12%) i Unia Pracy (10%). Najliczniejsza grupa respondentów (17%) nie mogła się zdecydować na żadną partię. W drugiej połowie maja wzrosło poparcie dla PSL i Unii Wolności, a spadło dla SLD.

Tabela 4

w procentach

Ugrupowania polityczne	Deklarowane poparcie wyborcze	
	7-10 maja '94 (N=634)	19-23 maja '94 (N=654)
Polskie Stronnictwo Ludowe	16	21
Sojusz Lewicy Demokratycznej	15	12
Unia Wolności	12	15
Unia Pracy	10	8
Przymierze dla Polski* - konfederacja, w skład której wchodzi: Zjednoczenie Chrześcijańsko-Narodowe, Porozumienie Centrum PSL-Porozumienie Ludowe Ruch dla Rzeczypospolitej Koalicja Konserwatywna	7	6
NSZZ "Solidarność"	4	6
Bezpartyjny Blok Wspierania Reform	4	4
Koalicja, w skład której wchodzi: Unia Polityki Realnej, Partia Konserwatywna, Partia Chrześcijańskich Demokratów, Stronnictwo Ludowo-Chrześcijańskie	4	5
Konfederacja Polski Niepodległej	4	3
ZZR "Samoobrona"	1	1
Inna partia lub organizacja	2	2
Kandydat niezależny	3	6
Trudno powiedzieć	18	12

* Nazwa "Przymierze dla Polski" używana tylko w badaniu "Aktualne problemy i wydarzenia" (49).

Komentując wyniki Sojuszu Lewicy Demokratycznej trzeba pamiętać, że deklarowane poparcie tej partii w ostatnich wyborach parlamentarnych było zaniżone o pięć punktów procentowych. Można więc przypuszczać, że ma ona większe szanse w wyborach lokalnych niż wynikałoby to z przedwyborczych deklaracji respondentów.

Podobne zastrzeżenia dotyczą niektórych ugrupowań prawicowych. Ich wyborcy podejmują decyzje później niż zwolennicy lewicy. W związku z tym można liczyć się ze wzrostem ich poparcia w przededniu wyborów.

Porównując obecne preferencje z poparciem udzielonym w ostatnich wyborach parlamentarnych możemy stwierdzić, że najwierniejszych wyborców ma Unia Wolności - 72% respondentów, którzy we wrześniu poparli UD lub KLD teraz zamierza głosować na UW. Nieco mniej wiernych wyborców ma Sojusz Lewicy Demokratycznej - 66%. Kolejne partie dzieli pod tym względem znaczny dystans od UW i SLD: KPN - 54%, PSL - 48%, NSZZ "Solidarność" - 46%, UP - 45%, BBWR - 44%. Także 44% osób, które wcześniej głosowały na UPR obecnie zamierza poprzeć koalicję z jej udziałem. Najniższa jest "wierność wyborcza" drugiej z prawicowych koalicji - Przymierza dla Polski⁴ (29%). Jednak w obrębie tej koalicji nastąpiły największe zmiany organizacyjne⁵ i trudno mówić tu o kontynuacji.

Najwięcej nowych zwolenników udało się pozyskać koalicji z udziałem UPR (60% osób zamierzających ją poprzeć nie głosowało na partię Janusza Korwina-Mikke w ubiegłym roku) oraz BBWR (także 60%). Ze względu na małe liczebności dane te należy traktować z dużą ostrożnością.

Spośród najsilniejszych ugrupowań najwięcej zyskała Unia Pracy (48%). Zdecydowanie najmniej nowych wyborców pozyskała Unia Wolności (19%), która jednak - przypomnijmy - ma najbardziej wierny elektorat.

---

⁴ W tym wypadku nie uwzględniono danych PSL-PL będącego składnikiem PdP, ponieważ deklaracje głosowania na tę partię w ostatnich wyborach parlamentarnych nie są wiarygodne. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest podobieństwo nazwy PSL-PL do PSL.

⁵ W wyborach '93 uczestniczyły KKW "Ojczyzna" i KdR, które obecnie już nie istnieją. Koalicja Konserwatywna jest nową organizacją wyłonioną z Partii Konserwatywnej. Istnieją dwie organizacje posługujące się nazwą Ruch dla Rzeczypospolitej.

Wiadomo, że w wyborach samorządowych istotną rolę odgrywają lokalne komitety i kandydaci niezależni. Okazuje się jednak, że w przypadku uczestnictwa niezależnego komitetu, najliczniejsza grupa ankietowanych pozostałaby wierna swoim partiom. Może to oznaczać, że w zbliżających się wyborach partie polityczne będą cieszyć się większym zainteresowaniem niż w poprzednich.

		CBOS	
Gdyby w wyborach samorządowych brał udział komitet wyborczy, nie związany z partiami politycznymi, to:		7-10 maja '94	19-23 maja '94
▶ nadal głosował(a)by Pan(i) na wybraną partię		43%	42%
▶ głosował(a)by Pan(i) na komitet wyborczy nie związany z partiami		14%	21%
Zależy, jaki byłby ten komitet		26%	22%
Trudno powiedzieć		17%	15%
		N=634	N=654

Zaledwie 14% (21% w drugiej połowie maja) ankietowanych z całą pewnością poparłoby komitet nie związany z partiami, a dalszych 26% (22%) - uzależnia swoją decyzję od jego oceny. Jak widać, nawet przy sprzyjających okolicznościach organizacje nie związane z partiami politycznymi nie uzyskalyby więcej głosów niż partie.

Bezpartyjny komitet mógłby odebrać najwięcej głosów "Solidarności" i Unii Polityki Realnej. Najmniej zagrożone konkurencją z ich strony mogą się czuć: Konfederacja Polski Niepodległej, Polskie Stronnictwo Ludowe i Bezpartyjny Blok Wspierania Reform.

Tabela 5

w procentach

Partie i związki zawodowe	Odsetek respondentów, którzy głosowaliby na daną partię nawet przy konkurencji ze strony "bezpartyjnego" komitetu wyborczego (wśród ogółu popierających daną partię)	Poparcie partii i związków zawodowych po uwzględnieniu istnienia "bezpartyjnych" komitetów
SLD	57	9
PSL	62	10
UW	56	7
UP	48	5
KPN	66	2
BBWR	62	2
ZChN+PC+PSL-PL +RdR+KK	58	4
UPR+PK+PChD +SLCh	35	1
NSZZ "S"	27	1
Tabela na podstawie wyników badania "Co o tym myślisz?" (7-10 maja '94).		

Na podstawie tych odpowiedzi można stwierdzić, że PSL powinien zdobyć w wyborach co najmniej 10% głosów (nawet gdyby startowała w gminie lokalna organizacja), SLD - 9%, UW - 7%, UP - 5%, koalicja z udziałem ZChN⁶ - 4%. Pozostałe ugrupowania uzyskałyby mniej niż 3% głosów.

⁶ Po przeprowadzeniu sondażu przybrała ona nazwę "Przymierze dla Polski".

Rady - zmiana czy kontynuacja?

Mimo generalnie pozytywnej oceny pracy ustępującej rady, najliczniejsza grupa respondentów zamierzających głosować, chciałaby poprzeć osoby nie związane z obecnymi władzami gminy. Ci, którzy brali udział w wyborach w 1990 roku, także woleliby obecnie oddać swoje głosy na innych kandydatów niż przed czterema laty.

Tabela 6

w procentach

Czy wolał(a)by Pan(i) głosować na kandydatów	Odpowiedzi respondentów zamierzających wziąć udział w wyborach (według terminów badań)		
	luty '94	7-10 maja '94	19-23 maja '94
Związanych z obecnymi władzami Pana(i) gminy/miasta	34	37	36
Nie związanych z obecnymi władzami Pana(i) gminy/miasta	43	43	45
Trudno powiedzieć	23	20	18
Na tych, na których głosował(a) Pan(i) w poprzednich wyborach samorządowych	19	24	21
Na innych kandydatów niż w 1990 roku	55	46	47
Trudno powiedzieć Nie dotyczy - nie głosował(a) w 1990 roku	26	30	28

Powstaje pytanie, co w praktyce oznacza zwrot "kandydaci związani z władzami gminy". Można na to odpowiedzieć porównując preferencje partyjne osób zamierzających tak głosować i tych, którzy chcieliby poprzeć kandydatów nie związanych z obecnymi władzami gminy. Największe różnice między tymi grupami dotyczą Polskiego Stronnictwa Ludowego. Zamierza na nie głosować 21% ankietowanych, którzy chcieliby poprzeć obecne władze gminy i 13% tych, którzy zamierzają głosować przeciwko nim (badanie z 7-10 maja '94). Podobne zjawisko (choć nie na taką skalę) występuje też w przypadku NSZZ "Solidarność" (6%:3%).

Organizacją, która byłaby nową siłą w radach jest Unia Pracy. Gotowość do oddania na nią głosu zgłosiło 7% zwolenników obecnych władz gminy i 15% tych, którzy woleliby głosować na kandydatów nie związanych z nimi.

Konfederacja Polski Niepodległej jest partią, która może liczyć na nieco większe poparcie osób, które nie będą głosowały tak jak w roku 1990 (6%) niż tych, którzy nie chcą zmienić swoich preferencji (3%). Ugrupowaniami "kontynuacji" są w tym wypadku Polskie Stronnictwo Ludowe i NSZZ "Solidarność".

Wyniki omawianego badania wskazują, że w zbliżających się wyborach lokalnych weźmie udział nieco ponad 40% uprawnionych. Tegoroczna frekwencja nie będzie więc zasadniczo różnić się od tej sprzed czterech lat.

Na razie stawce partii ubiegających się o mandaty radnych przewodzi Polskie Stronnictwo Ludowe. Z wyników tych nie można jednak wysuwać zbyt daleko idących wniosków, gdyż dużą rolę w wyborach odgrywać będą lokalne organizacje, których szans nie sposób zbadać w sondażu ogólnokrajowym. Ponadto wiele partii ukrywa się pod lokalnymi nazwami, co związane jest z ogólnym przekonaniem o niechęci społeczeństwa do partii i ich nikłych szansach w wyborach. Przedstawione wyniki zdają się przeczyć tym założeniom - ponad 40% badanych deklaruje wierność swojemu ugrupowaniu niezależnie od konkurencji ze strony lokalnych komitetów. Nie sposób jednak zweryfikować trafności tych obserwacji - właśnie z powodu przybierania przez partie nazw lokalnych komitetów.

Z różnych propozycji zmiany kalendarza wyborczego zdecydowanie najwięcej zwolenników zyskuje propozycja przyspieszenia wyborów prezydenckich. Z najmniejszą aprobatą spotyka się pomysł opóźnienia wyborów samorządowych, ale też jest ona przyjęta z największą obojętnością. Zdaje się to być oznaką niezbyt dużej wagi przypisywanej tym wyborom. Samorządy - mimo generalnie dobrej o nich opinii społeczeństwa - nie zajęły jeszcze eksponowanego miejsca w systemie politycznym kraju.

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. pilskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. wrocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. bielsko-podlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Na przedstawicieli której partii lub organizacji najchętniej oddal(a)by Pan(i) głos w wyborach samorządowych? (7-10 maja '94)

(%)

	SLD	PSL	UW	UP	KPN	BBWR	PdP	UPR i inne
Ogółem	15	16	13	10	4	4	7	4
Płeć								
Mężczyźni	17	17	9	9	7	3	7	6
Kobiety	13	16	16	10	0	5	6	2
Wiek								
do 24 lat	7	7	19	13	3	1	3	6
25-34	14	13	13	13	5	2	7	7
35-44	22	18	11	13	5	0	7	3
45-54	20	14	15	10	3	7	8	3
55-64	11	17	8	9	0	7	8	3
65 lat i więcej	10	26	12	0	4	7	5	4
Miejsce zamieszkania								
Wieś	12	29	5	5	1	3	5	3
Miasto do 20 tys.	20	27	11	6	7	0	3	2
od 21 do 40 tys.	17	9	17	9	3	2	7	9
41-100 tys.	18	4	11	11	7	4	12	4
101-500 tys.	14	6	15	18	7	8	8	4
501 tys. i więcej mieszk.	15	6	25	14	2	7	6	4
Region								
Północny	24	13	9	4	5	10	6	3
Zachodni	25	18	9	15	1	2	3	2
Środkowozachodni	22	24	13	8	2	1	6	4
Środkowy	10	16	13	15	4	6	4	2
Wschodni	6	27	8	6	4	1	8	8
Południowo-wschodni	7	13	15	13	3	8	9	4
Południowo-zachodni	14	5	17	7	6	2	9	4
Wykształcenie								
Podstawowe	11	23	4	4	2	6	8	4
Zasadnicze zawodowe	20	15	7	12	10	4	7	2
Średnie	17	14	19	13	2	4	3	4
Wyższe	10	7	31	13	0	0	14	9
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	14	7	22	18	0	0	13	10
Prac. umysł. niż. szczebla	23	16	28	8	1	0	4	2
Pracownicy fiz.- umysł.	16	2	6	20	2	5	5	4
Robotnicy wykwalifikowani	28	12	9	7	5	0	6	0
Robotnicy niewykwalifik.	10	11	14	14	9	4	8	0
Rolnicy	11	47	2	2	2	8	8	4
Prywatni przedsiębiorcy	14	5	11	6	16	4	16	7
Bierni zawodowo								
Renciści i emeryci	11	20	11	5	4	7	5	3
Uczniowie i studenci	0	10	11	26	0	4	0	11
Bezrobotni	15	12	8	9	7	4	2	6
Gospodynie domowe i inni	22	15	7	15	0	0	13	2
Dochody na jedną osobę								
Poniżej 750 tys. zł	7	39	2	4	2	2	6	3
750 tys. - 1249 tys.	16	17	6	5	4	4	4	2
1250 tys. - 1749 tys.	13	13	16	13	3	2	9	5
1750 tys. - 2249 tys.	20	20	9	10	2	6	6	1
2250 tys. i powyżej	17	5	23	12	4	5	7	7
Ocena własnych war. mater.								
Złe	14	20	9	9	3	3	6	3
Średnie	14	15	13	13	4	4	7	3
Dobre	18	13	17	7	4	4	7	7
Zainteresowanie polityką								
Duże	15	12	23	7	6	4	13	6
Średnie	18	13	11	13	4	4	7	5
Małe lub żadne	12	22	10	8	2	4	4	2
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	0	19	17	8	5	8	6	6
Raz w tygodniu	12	19	10	9	3	4	8	3
Kilka razy w roku	23	13	12	14	4	2	6	6
W ogóle nie uczestniczy	31	3	26	10	6	2	2	5
Poglądy polityczne								
Lewica	38	19	8	12	2	1	1	1
Centrum	12	22	12	12	2	6	4	4
Prawica	5	9	20	11	8	6	16	6
Trudno powiedzieć	10	17	9	4	2	1	2	3

(continued)

Tabela 1 (cd.)

(%)

	NSZZ "S"	ZZR Samo- obrona	Inna partia	Kandydat niezależny	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	4	1	2	3	18	629
Płeć						
Mężczyźni	6	0	4	4	11	315
Kobiety	2	1	1	3	24	314
Wiek						
do 24 lat	5	2	2	6	26	75
25-34	9	2	1	5	10	91
35-44	1	0	3	1	15	158
45-54	3	0	3	3	12	109
55-64	5	0	5	4	23	95
65 lat i więcej	6	0	0	4	22	101
Miejsce zamieszkania						
Wieś	4	1	4	4	24	223
Miasto do 20 tys.	3	0	2	5	15	69
od 21 do 40 tys.	5	3	0	3	17	65
41-100 tys.	3	0	2	4	21	76
101-500 tys.	2	0	3	4	11	96
501 tys. i więcej mieszk.	8	0	2	1	10	101
Region						
Północny	5	0	2	0	18	69
Zachodni	0	2	2	5	17	73
Środkowo-zachodni	1	0	0	4	15	106
Środkowy	11	0	3	2	12	110
Wschodni	3	0	2	2	25	72
Południowo-wschodni	5	1	0	5	16	87
Południowo-zachodni	3	1	6	5	22	113
Wykształcenie						
Podstawowe	6	0	4	4	27	196
Zasadnicze zawodowe	2	0	3	4	17	150
Średnie	6	2	1	3	12	216
Wyższe	1	0	3	3	9	67
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	1	0	2	3	10	64
Prac.umysł.niż.szczebła	3	1	1	2	11	70
Pracownicy fiz.- umysł.	0	0	0	0	30	31
Robotnicy wykwalifikowani	15	0	3	6	8	60
Robotnicy niewykwalifik.	0	0	4	0	26	29
Rolnicy	6	3	3	4	0	46
Prywatni przedsiębiorcy	0	0	11	5	6	22
Bierni zawodowo						
Renciści i emeryci	5	0	2	4	22	205
Uczniowie i studenci	6	0	0	12	23	27
Bezrobotni	3	0	0	2	33	39
Gospodynie domowe i inni	0	3	2	0	20	35
Dochody na jedną osobę						
Poniżej 750 tys.zł	3	2	1	3	24	77
750 tys. - 1249 tys.	11	1	4	3	24	138
1250 tys. - 1749 tys.	2	1	3	3	19	127
1750 tys. - 2249 tys.	4	0	3	3	13	112
2250 tys. i powyżej	2	0	2	5	12	167
Ocena własnych war. mater.						
Złe	7	1	2	3	20	227
Średnie	3	1	2	2	19	270
Dobre	2	0	2	8	11	131
Zainteresowanie polityką						
Duże	1	0	4	6	5	106
Średnie	6	1	2	3	14	283
Małe lub żadne	4	1	2	3	28	241
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	6	0	2	5	18	49
Raz w tygodniu	5	1	2	3	20	391
Kilka razy w roku	2	0	4	3	11	129
W ogóle nie uczestniczy	0	0	0	3	11	60
Poglądy polityczne						
Lewica	5	0	1	2	10	133
Centrum	3	1	3	4	16	187
Prawica	4	0	4	3	8	181
Trudno powiedzieć	4	2	1	5	40	129

Tabela 2. Czy wolal(a)by Pan(i) głosować na kandydatów: 1 - związanych z obecnymi władzami Pana(i) gminy/miasta; 2 - nie związanych z obecnymi władzami Pana(i) gminy/miasta

(%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	36	43	20	634
Płeć				
Mężczyźni	35	48	18	318
Kobiety	38	38	23	316
Wiek				
do 24 lat	31	49	20	77
25-34	38	48	14	91
35-44	37	46	17	160
45-54	41	38	21	109
55-64	39	38	23	95
65 lat i więcej	30	41	29	102
Miejsce zamieszkania				
Wies	45	36	18	226
Miasto do 20 tys.	41	53	6	69
od 21 do 40 tys.	34	43	23	65
41-100 tys.	30	41	29	76
101-500 tys.	28	51	21	97
501 tys. i więcej mieszk.	28	45	27	101
Region				
Północny	35	46	19	71
Zachodni	39	46	16	73
Środkowozachodni	41	49	10	106
Środkowy	24	43	32	111
Wschodni	35	42	24	72
Południowo-wschodni	41	40	19	87
Południowo-zachodni	41	37	22	113
Wykształcenie				
Podstawowe	40	35	25	198
Zasadnicze zawodowe	40	44	16	151
Średnie	33	47	19	218
Wyższe	29	52	20	67
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	30	50	20	64
Prac. umysł. niż. szczebla	35	42	23	71
Pracownicy fiz. - umysł.	27	48	25	31
Robotnicy wykwalifikowani	52	38	10	60
Robotnicy niewykwalifik.	22	48	31	30
Rolnicy	52	39	8	46
Prywatni przedsiębiorcy	29	62	9	22
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	37	41	22	206
Uczniowie i studenci	44	34	22	27
Bezrobotni	33	49	19	40
Gospodynie domowe i inni	26	44	30	35
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 750 tys. zł	41	44	16	78
750 tys. - 1249 tys.	47	37	16	140
1250 tys. - 1749 tys.	36	44	21	127
1750 tys. - 2249 tys.	36	36	27	112
2250 tys. i powyżej	26	53	21	167
Ocena własnych war. mater.				
Złe	42	40	18	231
Średnie	32	46	22	270
Dobre	36	42	22	131
Zainteresowanie polityką				
Duże	33	56	11	106
Średnie	34	46	20	284
Małe lub żadne	41	34	25	244
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	42	42	15	51
Raz w tygodniu	39	40	21	392
Kilka razy w roku	28	48	23	130
W ogóle nie uczestniczy	30	57	13	60
Poglądy polityczne				
Lewica	40	47	13	133
Centrum	39	40	21	188
Prawica	32	53	15	182
Trudno powiedzieć	36	29	35	131

Tabela 3. Czy uważa Pan(i), że rada gminy/miasta pracowała: (%)

	dobrze	źle	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	49	26	25	1218
Płeć				
Mężczyźni	49	27	23	575
Kobiety	48	26	26	643
Wiek				
do 24 lat	48	26	26	163
25-34	41	32	27	198
35-44	51	27	22	291
45-54	49	26	25	187
55-64	56	24	20	166
65 lat i więcej	46	23	31	210
Miejsce zamieszkania				
Wieś	57	22	21	460
Miasto do 20 tys.	46	35	18	113
od 21 do 40 tys.	41	29	30	120
41-100 tys.	50	28	22	127
101-500 tys.	47	24	28	197
501 tys. i więcej mieszk.	36	31	33	201
Region				
Północny	41	32	27	135
Zachodni	51	29	20	133
Środkowozachodni	59	27	14	181
Środkowy	33	30	37	218
Wschodni	55	21	24	147
Południowo-wschodni	55	22	23	192
Południowo-zachodni	49	23	27	212
Wykształcenie				
Podstawowe	48	26	26	422
Zasadnicze zawodowe	50	25	25	339
Średnie	50	29	21	364
Wyższe	39	26	35	94
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	39	28	33	78
Prac. umysł. niż. szczebla	53	30	18	109
Pracownicy fiz.- umysł.	46	32	21	60
Robotnicy wykwalifikowani	48	26	26	127
Robotnicy niewykwalifik.	49	30	22	69
Rolnicy	54	25	21	88
Prywatni przedsiębiorcy	64	25	11	39
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	52	23	25	416
Uczniowie i studenci	49	18	33	52
Bezrobotni	44	32	24	92
Gospodynie domowe i inni	36	31	33	87
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 750 tys. zł	45	29	26	189
750 tys. - 1249 tys.	49	23	28	300
1250 tys. - 1749 tys.	49	25	26	228
1750 tys. - 2249 tys.	50	27	23	218
2250 tys. i powyżej	51	28	22	255
Ocena własnych war. mater.				
Źłe	44	30	26	514
Średnie	48	25	28	492
Dobre	62	22	16	209
Zainteresowanie polityką				
Duże	45	32	23	145
Średnie	51	28	21	498
Małe lub żadne	48	23	29	575
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	54	23	23	89
Raz w tygodniu	52	24	24	719
Kilka razy w roku	46	29	25	282
W ogóle nie uczestniczy	34	36	31	126
Poglądy polityczne				
Lewica	49	33	18	204
Centrum	52	25	23	377
Prawica	52	29	20	286
Trudno powiedzieć	43	22	36	351

Tabela 4. Czy to, jaki jest skład rady gminy/miasta ma dla mieszkańców gminy znaczenie:

(%)

	duże	niewielkie	bez znaczenia	Liczba osób
Ogółem	47	36	17	1204
Płeć				
Mężczyźni	49	35	16	573
Kobiety	46	36	19	631
Wiek				
do 24 lat	44	33	22	162
25-34	50	32	18	196
35-44	51	35	14	291
45-54	47	44	9	184
55-64	44	36	20	163
65 lat i więcej	44	33	23	206
Miejsce zamieszkania				
Wies	49	36	15	451
Miasto do 20 tys.	53	43	4	112
od 21 do 40 tys.	43	34	23	120
41-100 tys.	41	33	26	125
101-500 tys.	43	38	19	196
501 tys. i więcej mieszk.	51	30	19	200
Region				
Północny	48	40	12	133
Zachodni	51	33	15	133
Środkowo-zachodni	54	37	9	181
Środkowy	38	36	25	216
Wschodni	51	27	22	143
Południowo-wschodni	48	37	16	188
Południowo-zachodni	44	37	19	209
Wykształcenie				
Podstawowe	44	39	17	413
Zasadnicze zawodowe	45	32	23	335
Średnie	51	36	14	362
Wyższe	56	32	12	94
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	52	35	13	78
Prac. umysł. niż. szczebla	59	29	12	109
Pracownicy fiz.- umysł.	47	39	13	59
Robotnicy wykwalifikowani	50	30	20	127
Robotnicy niewykwalifik.	40	37	22	68
Rolnicy	57	36	8	86
Prywatni przedsiębiorcy	54	28	18	40
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	44	37	19	408
Uczniowie i studenci	50	39	11	51
Bezrobotni	36	42	22	91
Gospodynie domowe i inni	38	40	22	85
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 750 tys. zł	51	33	16	186
750 tys. - 1249 tys.	43	40	17	298
1250 tys. - 1749 tys.	45	35	20	224
1750 tys. - 2249 tys.	47	34	19	216
2250 tys. i powyżej	52	34	14	253
Ocena własnych war. mater.				
Złe	44	37	19	510
Średnie	46	36	18	483
Dobre	57	31	12	208
Zainteresowanie polityką				
Duże	51	37	12	144
Średnie	53	35	12	496
Małe lub żadne	41	35	23	564
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	44	32	24	87
Raz w tygodniu	46	38	16	710
Kilka razy w roku	53	30	17	279
W ogóle nie uczestniczy	41	36	23	125
Poglądy polityczne				
Lewica	53	35	11	204
Centrum	47	38	15	374
Prawica	50	35	15	285
Trudno powiedzieć	41	33	26	341